

معافیت‌های مانعه برای درآمدهای مالیاتی

الله رحیم دوست^۱

چکیده

معافیت‌های مالیاتی گسترده و بلندمدت در سال‌های اخیر مانع استفاده حدکثری از ظرفیت‌های مالیات‌ستانی از بخش‌های تولیدی در کشور شده است. همچنین، حجم بالا و همچنین موارد متعدد معافیت مالیاتی در اقتصاد تبعاتی مانند: افزایش تبعیض مالیاتی و تحمل فشار بیشتر بر فعالیت‌های غیرمعاف، کاهش فضای رقابتی، عدم دسترسی مناسب به اطلاعات مالی و اقتصادی فعالیت‌های معاف، افزایش زمینه‌های اجتناب و فرار مالیاتی، پراکنده‌گی معافیت‌های مالیاتی در قوانین مختلف و افزایش درخواست‌های مکرر درخصوص استفاده از معافیت‌های مالیاتی را به همراه داشته است. لذا، اهمیت بازنگری در معافیت‌های مالیاتی موجود اهمیت وافری دارد. از این‌رو، ضمن پیشنهاد به بررسی لزوم یا عدم لزوم استمرار معافیت‌های مالیاتی؛ کاهش دامنه معافیت‌های مالیاتی، طراحی مالیات‌ها در جهت افزایش کارایی اقتصاد، کوتاه‌مدت بودن معافیت‌های مالیاتی و حذف تدریجی آن و شفافیت و صریح بودن قوانین مالیاتی، پیشنهاد می‌شوند.

واژگان کلیدی: مالیات‌ها، معافیت‌های مالیاتی، تبعیض مالیاتی.

مقدمه

دیگر جریان وجود در فعالیت‌های گوناگون غیرشفاف و نامعلوم است. در ایران معافیت‌های مالیاتی زیادی وجود دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به درآمدهای فعالان اقتصادی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی، سود سپرده‌های بانکی، صادرات برخی از مواد خام و نهاده‌های تولید، فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی، مدارس غیرانتفاعی و فعالیت‌های فرهنگی و هنری اشاره کرد. این فهرست بلندبالای معافیت‌های مالیاتی در کشور که اکثراً غیرهدفمند، غیرمشروط و دائمی است، ضمن آن‌که موجب کاهش شدید درآمدهای مالیاتی شده است، باعث شده در عمل، نظام مالیاتی یکی از کارکردهای اصلی خود یعنی بازنمایی درآمد را به درستی انجام ندهد.

بر اساس مبانی نظری و تجارب سایر کشورها، حمایت از کسب‌وکارها و فعالیت‌های اقتصادی به‌ندرت از مسیر اعطای معافیت مالیاتی به آن فعالیت‌ها می‌گذرد و یکی از مهم‌ترین دلایل این مهم آن است که وجود چنین معافیت‌های غیرهدفمندی موجب بروز پدیده خوش معافیت‌های مالیاتی (تلاش برای معاف‌شدن گروه‌های مختلف) و نیز افزایش عدم شفافیت در فعالیت‌های مذکور می‌شود؛ مسائلی که هم‌اکنون به‌دلیل دامنه گسترده معافیت‌ها در قوانین مالیاتی ایران شاهد آن هستیم. در واقع از یک‌طرف فعالیت‌های مختلف اقتصادی با استناد به معافیت سایر فعالیت‌ها به‌دبیال معاف نمودن خود از پرداخت مالیات هستند و از طرف

rahimdoust_82@yahoo.com

تهران، ایران

۱

انگیزه‌های شغل‌آفرینی، انتقال فناوری، ارتقای صادرات اعطای شود.

معافیت‌های مالیاتی مانند معافیت بخش کشاورزی، صادرات کالاهای غیرنفتی و خدمات، معافیت برخی شرکت‌های تعاونی موضوع ماده ۱۳۳ قانون مالیات‌های مستقیم، کارگاه‌های فرش دستباف، سود بانکی، سود و جوايز اوراق مشارکت و غیره در این دسته قرار می‌گیرند.

۱-۲. معافیت منطقه‌ای

توسعه منطقه‌ای هدفی رایج در انگیزه‌های مالیاتی اغلب کشورها می‌باشد. عموماً سرمایه‌گذاران در مناطق منتخب که معمولاً دور افتاده‌تر یا کمتر توسعه‌یافته یا دارای سطوح بالای بیکاری هستند، از معافیت‌های کامل مالیاتی، ارفاق‌های سرمایه‌گذاری یا استهلاک سریع برخوردار می‌شوند؛ از جمله این نوع معافیت‌ها در قوانین مالیاتی کشور می‌توان از معافیت خاص واحدهای تولیدی یا معدنی در بخش‌های تعاونی و خصوصاً واقع در مناطق کمتر توسعه‌یافته، موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیاتی مستقیم، معافیت مالیاتی مناطق آزاد تجاری و صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و معافیت پنجاه درصدی مالیات حقوق کارکنان شاغل در مناطق کمتر توسعه‌یافته نام برد.

۱-۳. معافیت مالیاتی معيشی یا پایه درآمدی این معافیت برای هدف قرار دادن درآمدهای پایین در راستای اصل توانایی پرداخت مالیات و با تعیین آستانه مشمولیت برقرار می‌گردد. در این حالت یک سطح درآمدی حداقل در نظر گرفته می‌شود و کلیه افرادی که دارای درآمد کمتر از مبلغ تعیین شده می‌باشند، از

در گزارش حاضر به بررسی معافیت‌های مالیاتی در کشور پرداخته می‌شود. بخش اول گزارش به بررسی انواع معافیت‌های مالیاتی پرداخته، بخش دوم به بررسی اهمیت و جایگاه معافیت‌های مالیاتی در سیاست‌گذاری اقتصادی اختصاص یافته، در بخش سوم به مهم‌ترین معافیت‌های مالیاتی در ایران و چالش‌های مرتبط با آن‌ها و برآورد معافیت‌های مالیاتی سال ۱۴۰۰ خواهیم پرداخت و نهایتاً بخش چهارم به نتیجه‌گیری و پیشنهادات اختصاص یافته است.

۱. انواع معافیت‌های مالیاتی

رویکرد معافیت مالیاتی بخشنده یا عدم دریافت قسمتی یا حتی کل مالیات متعلق به یک شخص حقیقی یا حقوقی و آن هم برای مدت محدود یا دائمی، به عنوان بار حمایتی متداول در کنار سایر سیاست‌ها، توسط دولت و بهمنظور اهداف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی به کار می‌رود. در هر حال معافیت مالیاتی برای حمایت از توسعه مناطقی خاص، فعالیت‌های ویژه اقتصادی یا بهمنظور کمک به قشر خاصی اعطای شود. به طور کلی معافیت‌های مالیاتی را می‌توان در اقسام زیر طبقه‌بندی کرد:

۱-۱. معافیت بخشی

این نوع معافیت بر بخش خاص اقتصادی یا فعالیت‌های ویژه تولیدی یا خدماتی که ضرورت تقویت و حمایت و یا توسعه آن بخش‌ها بر اساس مطالعات و برنامه‌ریزی اقتصادی و صنعتی کشور یا حتی پایین بودن بخش‌های خاص که ضرورت تداوم فعالیت آن‌ها اجتناب‌ناپذیر می‌باشد و همچنین با

درآمدها و کاهش نابرابری‌ها خواهد داشت. از طرف دیگر، رشد متعادل و متوازن بخش‌های مختلف اقتصادی از طریق هدایت برنامه‌ریزی شده منابع، یکی از رسالت‌های مهم حاکمیت می‌باشد که از طریق توزیع امکانات و منابع به صورت عادلانه و منطقی میان فعالیت‌های اقتصادی بخش‌های مختلف و مناطق کشور اعمال می‌گردد. سیاست‌های مالیاتی از طریق نرخ‌های ترجیحی و تشویقی و انواع معافیت‌های مالیاتی بخشی از انگیزه‌های لازم جهت سوق دادن سرمایه‌ها به بخش‌های اقتصادی و مناطق خاص را تأمین می‌نماید.

یکی از مهم‌ترین روش‌ها اعطای معافیت مالیاتی است که می‌تواند عاملی برای تشویق سرمایه‌گذاری باشد. به لحاظ نظری، اعطای معافیت مالیاتی سود ناشی از سرمایه‌گذاری و به تبع آن نرخ بازدهی مورد انتظار سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهد که این امر موجب افزایش انگیزه سرمایه‌گذاری می‌شود. در واقع، معافیت مالیاتی یا افزایش نرخ بازدهی داخلی موجب تشویق سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری می‌گردد. اما باید توجه داشت که استفاده از معافیت مالیاتی به تنها بر تأثیر چندانی روی سرمایه‌گذاری نمی‌گذارد، زیرا عوامل متعدد دیگری مانند نرخ تورم، نوسانات نرخ ارز، نرخ سود تسهیلات بانکی، حقوق مالکیت و غیره نیز بر سرمایه‌گذاری تأثیر گذارند.

مرور برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دولت بیانگر آن است که یکی از راهکارهای دولت در اجرای سیاست‌های درآمدی، اعطای بخشنودگی، یا تخفیف مالیاتی، برای سرمایه‌گذاری‌های

پرداخت مالیات معاف شده و درآمد بیشتر از سطح تعیین شده مشمول مالیات می‌گردد. معافیت‌های موضوع مواد ۱۰۱، ۸۴ و ۵۷ قانون مالیات‌های مستقیم در زمرة این نوع معافیت‌ها می‌باشند.

۱-۴. معافیت به دلیل رعایت اصل صرفه‌جویی در وصول مالیات‌ها

در بعضی مکان‌ها و برخی فعالیت‌ها درآمد وجود دارد، اما تشخیص آن درآمدها، تعیین و وصول مالیات بابت آن‌ها به آسانی میسر نیست تا حدی که ممکن است حتی هزینه‌های اداری و تشخیص و وصول از مبلغ وصولی بیشتر باشد و یا ممکن است با مطرح نمودن مالیات برای این منابع معضلات اجتماعی خاصی به وجود آید و یا پرداختن به این منابع کم‌اهمیت و ناچیز موجب اتلاف وقت و نقص رسیدگی نسبت به منابع و پرونده‌های با اهمیت دیگر شود. به همین دلیل، عموماً در این موارد معافیت یا حداقل تسهیلات مالیاتی ویژه‌ای مقرر می‌شود تا رعایت سهولت و صرفه‌جویی در اجرای قانون فراهم شده باشد.

۲. بررسی اهمیت و جایگاه معافیت‌های مالیاتی در سیاست‌گذاری اقتصادی

هر چند نقش اصلی مالیات‌ها تأمین منابع مالی دولت‌ها جهت اعمال حاکمیت است، ولی تأثیرات توزیعی و تخصیصی مالیات‌ها آن‌ها را به ابزارهای مؤثری جهت اعمال سیاست‌های مالی دولت‌ها تبدیل نموده است. از جمله وظایف مهم دولت‌ها توسعه عدالت اجتماعی است که استفاده از سیاست‌های مالیاتی مناسب آثار قابل توجهی در توزیع مجدد

بهای خدماتی است که دولت به صورت مستقیم و غیرمستقیم به مردم ارائه می‌کند. حجم بالا و همچنین موارد متعدد معافیت مالیاتی در اقتصاد کشور از یکسو و ناکارامدی معافیت‌های مذکور از سوی دیگر سبب به وجود آمدن برخی چالش‌ها در اقتصاد شده است که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- کاهش درآمدهای مالیاتی دولت؛
- افزایش تبعیض مالیاتی و تحمل فشار بیشتر بر فعالیت‌های غیرمعاف؛
- کاهش فضای رقابتی؛
- عدم دسترسی مناسب به اطلاعات مالی و اقتصادی فعالیت‌های معاف؛
- افزایش زمینه‌های اجتناب و فرار مالیاتی؛
- پراکنده‌گی معافیت‌های مالیاتی در قوانین مختلف؛
- افزایش درخواست‌های مکرر درخصوص استفاده از معافیت‌های مالیاتی.

معافیت‌های مالیاتی با هر اسم و عنوانی موجب تقلیل در میزان درآمدهای مالیاتی می‌شود. در صورتی که بخشی از مالیات، از طریق معافیت بی‌مورد حذف شود، موجب تبعیض شده و چنانچه به صورت بی‌رویه و بر بنای خواست‌ها و اعتراضات شخصی و بدون توجیه مالی و اقتصادی اعمال گردد، طبیعتاً موجب گسترش فساد و فرار مالیاتی می‌شود و زمینه‌های بی‌اعتنایی آحاد جامعه نسبت به مقررات مالیاتی را به همراه خواهد داشت. (منع: سازمان امور مالیاتی، معاونت برنامه‌ریزی و فناوری اطلاعات، دفتر مطالعات و تحقیقات مالیاتی، کالبدشکافی اهداف وضع مالیات در ایران، ۱۳۸۹).

زیربنایی و سرمایه‌گذاری‌هایی است که به تولید، ارزآوری و استقرار تولیدکنندگان در نقاط محروم و کمتر توسعه‌یافته کمک نماید.

۳. مهم‌ترین معافیت‌های مالیاتی در ایران و چالش‌های مرتبط با آنها و برآورده معافیت‌های مالیاتی سال ۱۴۰۰

در مجموعه قوانین مالیاتی و سایر قوانین موضوعه موارد متعددی از بخشنودگی و معافیت‌های صریح و پنهان وجود دارد که بیان آثار درآمدی، توزیعی و تخصیصی آنها نیاز به مطالعه و بررسی‌های عمیق کارشناسی دارد، اما آنچه مشهود است وجود منابع حاصل از صادرات نفت خام، عاملی منفی در جهت حرکت به سمت شناسایی فعالیت‌های شناسایی‌نشده و همچنین حذف معافیت‌های غیرضروری بوده است، اما با توجه به شرایط فعلی اقتصادی جهان و کشور و همچنین با عنایت به ملاحظات سیاسی از جمله تحریم‌های بین‌المللی، بازنگری در انواع معافیت‌های اعطایی از اهمیت بالایی برخوردار است. بررسی قوانین مالیاتی کشور حاکی از آن است که مهم‌ترین معافیت‌های مالیاتی، معافیت مالیاتی در بخش کشاورزی، واحدهای تولیدی و معدنی، معافیت‌های مالیاتی مناطق آزاد و مناطق محروم، معافیت مالیاتی صادرات غیرنفتی، معافیت مالیاتی درآمد و حقوق و معافیت فعالیت‌های فرهنگی و هنری، مدارس و دانشگاه‌های غیرانتفاعی می‌باشد. در اصل معافیت‌های مالیاتی بدون توجیه به منزله فرار مالیاتی بوده و فرار مالیاتی هم به منزله عدم پرداخت

سال ۱۴۰۰ به بخش‌ها و نهادهای مختلف اعطای شده است، حدود ۲,۲۳۱,۶۸۶ میلیارد ریال می‌باشد.

جدول شماره (۱) برآورد معافیت‌های مالیاتی اعطایی در سال ۱۴۰۰ را نشان می‌دهد. به طور کلی مجموع معافیت‌های مالیاتی اعطایی در

جدول ۱: برآورد معافیت‌های مالیاتی در سال ۱۴۰۰ (میلیارد ریال)

ردیف	شرح معافیت	ماده قانونی	برآورد معافیت مالیاتی سال ۱۴۰۰
۱	درآمد اجاره واحدهای مسکونی	تبصره ۱۱ ماده ۵۳ ق.م.م	۱۰۷۶۲۸
۲	فعالیت‌های کشاورزی و دامپروری ...	ماده ۸۱ ق.م.م	۷۲۳۱۶
۳	درآمد شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی	تبصره ۶ ماده ۱۰۵ ق.م.م	۱۸۷
۴	افزایش درآمد ابرازی نسبت به سال قبل	تبصره ۷ ماده ۱۰۵ و تبصره ماده ۱۳۱ ق.م.م	۱۵۱۲۶
۵	درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های شرکت‌های تولیدی و معدنی اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای تولیدی یا معدنی	صدر ماده ۱۳۲ ق.م.م	۲۱۶۰۹
۶	درآمداتی خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص حقوقی غیردولتی	قسمت اخیر ماده ۱۳۲ ق.م.م	۳۲۸
۷	افزایش ۵۰ درصدی نیروی کار شاغل واحدهای تولیدی و خدماتی و سایر مراکزی که دارای بیش از ۵۰ نفر نیروی کار شاغل هستند	بند ب ماده ۱۳۲ ق.م.م	۴
۸	افزایش درصد مشوق مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی	بند ح ماده ۱۳۲ ق.م.م	۲
۹	صادرات حداقل ۲۰ درصد از محصولات تولیدی شرکت‌های خارجی با استفاده از ظرفیت واحدهای تولیدی داخلی در ایران	صدر بند خ ماده ۱۳۲ ق.م.م	۹۴
۱۰	افزایش دوره برخورداری محاسبه مالیات به نرخ صفر برای واحدهای اقتصادی واقع در شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی	بند پ ماده ۱۳۲ ق.م.م	۵۲۶
۱۱	افزایش زمان برخورداری محاسبه مالیات به نرخ صفر برای سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته	ردیف ۱ بند ث ماده ۱۳۲ ق.م.م	۸۶۱
۱۲	مشوق سرمایه‌گذاری مجدد	ذیل ردیف ۲ بند ث ماده ۱۳۲ ق.م.م	۱۱
۱۳	درآمد حمل و نقل اشخاص حقوقی غیردولتی	ذیل ردیف ۲ بند ث ماده ۱۳۲ ق.م.م	۱۲
۱۴	درآمد ابرازی دفاتر گردشگری و زیارتی دارای مجوز از مراجع قانونی ذیربط از محل جذب گردشگر خارجی یا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوریه	بند ز ماده ۱۳۲ ق.م.م	۱۲۳
۱۵	تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی	بند ر ماده ۱۳۲ ق.م.م	۴۹۹
۱۶	هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی	بند س ماده ۱۳۲ ق.م.م	۱
۱۷	فعالیت‌های صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی و شرکت‌های تعویضی روستایی، عشایری و ...	ماده ۱۳۳ ق.م.م	۳۶۴۴
۱۸	مدارس و مراکز آموزشی غیرانتفاعی	ماده ۱۳۴ ق.م.م	۶۹۵۴
۱۹	معافیت تأمین مالی پروژه یا طرح و سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی در قالب عقود مشارکتی	ماده ۱۳۸ مکرر ق.م.م	۹۶۰
۲۰	هدایا، درآمدها و دریافتی نقدی و غیرنقدی	ماده ۱۳۹ ق.م.م	۲۶۶۵۲۶

ردیف	شرح معافیت	ماده قانونی	برآورد معافیت مالیاتی سال ۱۴۰۰
۲۱	درآمد ناشی از فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی و فرقانی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (فرهنگی و هنری))	بند ل ماده ۱۳۹ ق.م.۰	۴۸۸۵
۲۲	درآمدهای حاصل از فعالیت‌های غیرانتفاعی	تبصره ۱ ماده ۱۳۹ ق.م.۰	۴۶۵
۲۳	درآمد حاصل از صادرات	ماده ۱۴۱ ق.م.۰	۱۰۱.۱۶۷
۲۴	درآمد حاصل از صادرات کالاهای مختلف که به صورت عبوری (ترانزیت) به ایران وارد و بدون تغییر در ماهیت یا با انجام کاری بر روی آن صادر می‌شوند	تبصره یک ماده ۱۴۱ ق.م.۰	۴۰۷
۲۵	کارگاه‌های فرش دستیاف و صنایع دستی	ماده ۱۴۲ ق.م.۰	۱۵۰
۲۶	بخشودگی مالیات شرکت‌های بورسی و فروش کالا در بورس‌های کالایی	ماده ۱۴۳ ق.م.۰	۱۲۷۲۶
۲۷	صندوق‌های سرمایه‌گذاری	تبصره ۱ ماده ۱۴۳ مکرر ق.م.۰	۱۴۰.۵۲۵
۲۸	حق اختراع یا حق اكتشاف برای مخترعین و مکتشفان و نیز درآمد ناشی از فعالیت پژوهشی و تحقیقاتی مراکز دارای پروانه تحقیق از وزارت‌خانه‌های ذیصلاح	ماده ۱۴۴ ق.م.۰	۱
۲۹	سود سپرده و جوايز بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز	بندهای ۱ تا ۴ تبصره ماده ۱۴۵ ق.م.۰	۲۹۸.۹۶۷
۳۰	سود و جوايز متعلق به اوراق مشارکت	بند ۵ ماده ۱۴۵ ق.م.۰	۲۴.۱۷۳
۳۱	فعالیت‌های حاصل از توافقنامه‌های مالیاتی	موضوع ماده ۱۶۸ ق.م.۰	۳.۳۶۴
۳۲	معافیت سازمان‌های وابسته به شهرداری‌ها	ماده ۲۸۰ ق.م.۰	۵.۴۲۵
۳۳	درآمدهای نهادهای واسط	ماده ۱۱ قانون توسعه ابزارهای مالی	۱۲۴۹۲
۳۴	فعالیت‌های اقتصادی در مناطق آزاد تجاری	ماده ۱۳ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری	۱۸۳.۹۹۹
۳۵	محصولات دانش‌بنیان	بخش الف ماده ۳ قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان	۵.۴۱۴
۳۶	واحدهای پژوهشی و فناوری و مهندسی واقع در پارک‌های فناوری	ماده ۹ قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان	۹۳۸
۳۷	محصولات کشاورزی، دامی، نهاده‌ها و خوراکی‌های ضروری	جز (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۱۵) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۲۱۵.۹۵۰
۳۸	تولیدات فرهنگی و رسانه‌ای	جز (۵) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۷۹۸
۳۹	کالاهای همراه مسافر و مبادلات کالاهای خدمات داخل مناطق آزاد و ویژه	قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۲,۳۰۰
۴۰	اموال غیرمنقول (اعم از عین و منفعت)	جز (۸) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۱۸۵,۴۵۲
۴۱	دارو، خدمات درمانی، و آموزشی	جز (۹) و (۱۴) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۱۳۱,۵۳۱
۴۲	خدمات حمل و نقل عمومی مسافری	جز (۱۲) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۱۳,۰۰۴

- برآورد معافیت‌های مالیاتی در ایران، دنیای اقتصاد.

رویکرد معافیت مالیاتی بخشش یا عدم دریافت قسمتی یا حتی کل مالیات متعلق به یک شخص حقیقی یا حقوقی و آن هم برای مدت محدود یا دائمی، به عنوان بار حمایتی متداول در کنار سایر سیاست‌ها، توسط دولت و به منظور اهداف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی به کار می‌رود.

تولیدی اختصاص یابد و در اعطای معافیت‌های مالیاتی بخشش و نهادی، اعطای مالیات باید به گونه‌ای باشد که موجب تبعیض و درنهایت کاهش رقابت‌پذیری نشود، معافیت‌ها باید به گونه‌ای باشد که افزایش رقابت‌پذیری را به دنبال داشته باشند.

- کوتاه‌مدت بودن معافیت‌های مالیاتی و حذف تدریجی آن: سیاست معافیت مالیاتی در بلند‌مدت آثار منفی جانبی همچون کاهش انگیزه پرداخت مالیات، افزایش اجتناب و فرار مالیاتی را به همراه خواهد داشت، لذا بهتر است سیاست‌های مالیاتی ماهیت کوتاه‌مدت داشته باشند و در صد معافیت نیز به تدریج کاهش و درنهایت بعد از چند سال به صفر برسد.

- شفافیت و صریح بودن قوانین مالیاتی: یکی از اشکالات اصلی معافیت‌های مالیاتی رایج در کشور آن است که قوانین مالیاتی در یک قانون واحد تجمیع نشده و یک مرجع قانونی مشخص در این خصوص تصمیم‌گیری نمی‌کند و این اتفاق، منجر به عدم شفافیت و صراحة در قوانین شده است. لذا برای رفع این مشکلات پیشنهاد می‌شود که معافیت‌های مالیاتی در یک قانون تجمیع و توسط یک مرجع قانونی تصمیم‌گیری شود.

منابع

- بررسی تجارب کشورها در زمینه معافیت‌های مالیاتی، مرکز پژوهش‌های مجلس.
- آسیب‌شناسی نظام مالیاتی در ایران، نظری، علیرضا، فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی.

